

STINE JENSEN

Alles over wie ik ben

Met illustraties van Mørijske Klompmaeker

kluitman

Jonggen of meisje

VRAAG:

Wat is er jongens-
achtig aan jou?
En wat vind je meisjes-
achtig aan jezelf?

Charlie (11): 'Ik vind het prima om een jongen te zijn. Ik ben tegen jongens- en meisjesafdelingen in kledingwinkels. Ik hou bijvoorbeeld erg van roze. Het is stom als je daarvoor naar een meisjesafdeling moet, dat slaat nergens op. Iedereen mag dragen wat hij wil.'

Vicky (11): 'Vroeger dachten mensen altijd dat ik een jongen was omdat ik kort haar had. Ik vond dat helemaal niet leuk. Dan zeiden ze: "En hoe heet dit jongetje?" tegen mij. En dan moest ik steeds zeggen: "Ik ben geen jongetje, ik ben een meisje!" Nu heb ik mijn haar laten groeien en heb ik vaak een staartje. Iedereen kan nu zien dat ik een meisje ben.'

Chris (13): 'Ik denk er niet zo vaak aan of ik een jongen of meisje ben, als ik maar mezelf kan zijn. Aan mijn naam kun je niet zien of ik een jongen of een meisje ben. Toen ik klein was, noemde iedereen mij Chrisje. Nu ben ik groter en noemt alleen mijn oma

mij nog zo. Mijn tweelingzus heet Lynn, maar ik ben, tenminste dat zegt mijn moeder, meer een Chris dan een Lynn. Mijn ouders vonden een stoere naam bij mij passen. Het is grappig dat je ook jongens kunt tegenkomen die zo heten. Omdat mensen vaak vanwege mijn naam toch denken dat ik een jongen ben, en ik er ook graag stoer uitzie, heet ik Chrissieboy in mijn vriendengroep.'

Hannah (11): 'Later wil ik architect worden, net als mijn vader. Meisjes kunnen alles worden, ze zijn net zo stoer als jongens. Maar bouwvakkers, dat zijn wel vaker mannen. Ik denk niet dat meisjes dat niet kunnen, maar je ziet gewoon nooit vrouwen als bouwvakker. Dan ga je toch denken dat dat niet normaal is. En dat is eigenlijk best stom.'

JONGEN OF MEISJE?

Is het een jongen of een meisje? Het is vaak de allereerste vraag als er een gezond baby'tje is geboren. De ouders weten het meestal al eerder, want zij kunnen na twintig weken zwangerschap een echo laten maken om te zien of het een jongen of een meisje is. Ze moeten dan besluiten of ze het al willen weten of niet. De meeste ouders willen dat wel, want het is spannend nieuws. Ook kunnen ze dan gericht gaan nadenken over de naam, de inrichting van de kamer, de kleren. . . Maar wacht even: waarom hoort er eigenlijk een ander kleurtje beschuit of truitje bij een jongen (blauw) dan bij een meisje (roze)? En kun je niet gewoon een naam kiezen die geschikt is voor jongens én meisjes? Zoals Sam, Dominique, Chris of Noa?

We komen als jongen of meisje ter wereld, maar in hoeverre bepaalt dat wie je bent? Bij de meeste activiteiten zul je er niet zo

bij stilstaan dat je een jongen of een meisje bent. Zoals bij eten, drinken of naar school gaan. Of dagdromen, slapen en praten. Oké, misschien als je naar de wc moet, want jongens kunnen dat ook staand en meisjes niet. Toch merk je bij veel dingen dat het wél uitmaakt. Bij wat je aantrekt bijvoorbeeld. Kleine jongens dragen nog wel eens een rokje of een gekleurde maillot, of willen hun nagels gelakt omdat ze dat mooi vinden, maar als ze daarmee door willen gaan als ze ouder zijn, dan kan de omgeving dat 'raar' gaan vinden en zelfs verbieden. Ook koppelen we bepaald gedrag aan jongens en meisjes. Bijvoorbeeld: jongensachtig is stoer en sterk, meisjesachtig is giechelen en kletsen. Maar meisjes kunnen ook stoer en sterk zijn, en jongens giechelen en kletsen ook.

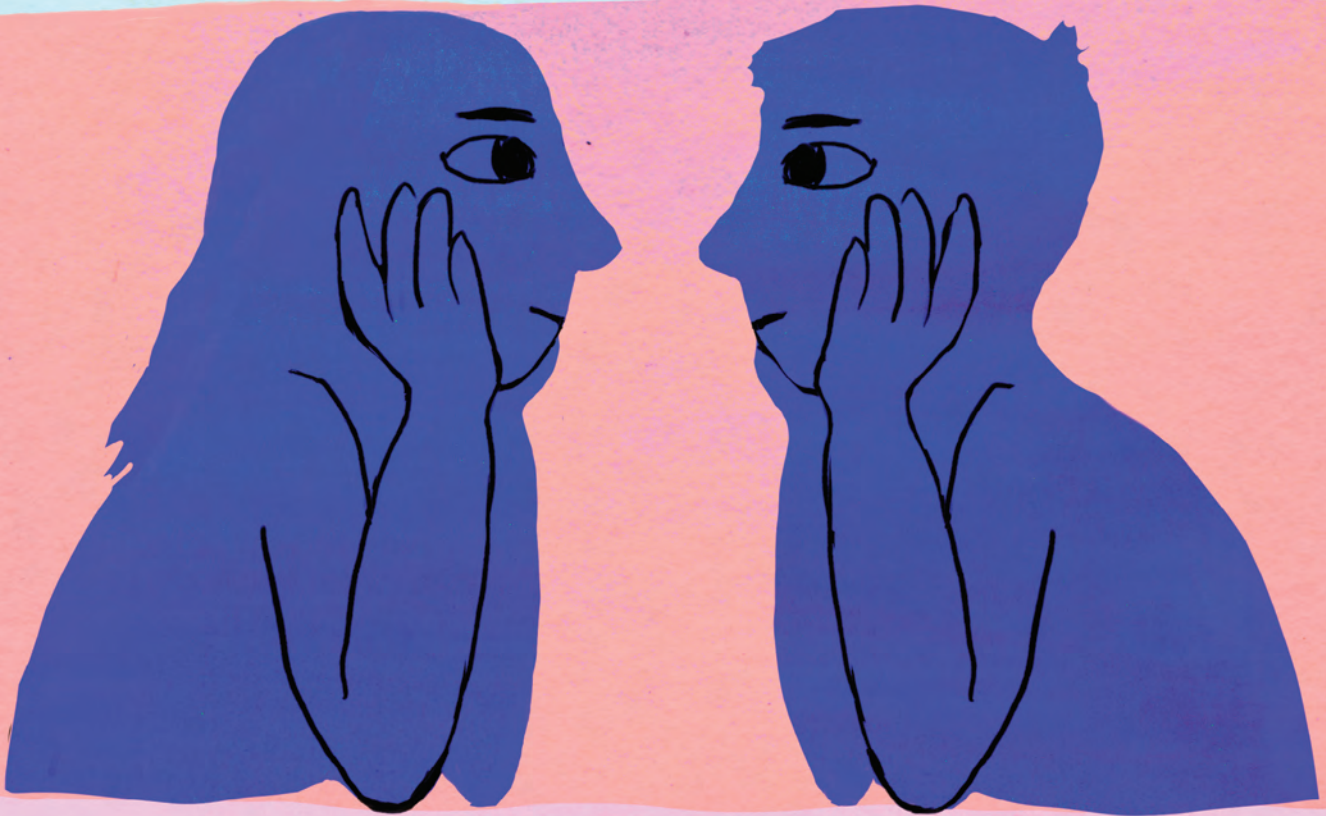
VRAAG:

Wanneer voel jij je jongen of meisje? Waarom juist dan?

GELIJK

Over het verschil tussen jongens en meisjes en mannen en vrouwen wordt al heel lang nagedacht. Natuurlijk zijn er verschillen als het om de biologie (het lichaam) gaat. Maar ze zijn wel evenveel waard en moeten ook gelijk behandeld worden, vinden veel mensen nu. Filosoof Simone de Beauvoir (1908-1986) zei: 'Je wordt niet als vrouw geboren, maar tot vrouw gemaakt.' Ze bedoelde daarmee dat je van jongs af aan leert hoe je een jongen of een

meisje moet zijn omdat er ideeën zijn over hoe meisjes en jongens, en vrouwen en mannen zich behoren te gedragen. Wat we vrouwelijk of mannelijk vinden, wordt door de cultuur bepaald. Voetbal is nu bijvoorbeeld ook een populaire sport voor meisjes, en jongens kunnen heel goed dansen – maar nog geen twintig jaar geleden was dat helemaal anders. Toen kon je nog bijna nergens een meidenvoetbalteam vinden!

Vroeger was voor jongens en mannen zo'n beetje in alles de hoofdrol weggelegd. Las je een kinderboek of zag je een film? Dikke kans dat de hoofdpersoon een jongen of man was. Maar er is veel veranderd, mede dankzij feministen (mensen die strijden voor vrouwenrechten) als De Beauvoir, die zich hebben ingezet

voor gelijkheid. Vrouwen hebben zich er vaak boos over gemaakt dat er overal 'hij' staat of dat alle voorbeelden over jongens gaan, bijvoorbeeld in schoolboeken. Of dat er vaak 'Zo, jongens,' wordt gezegd, terwijl er ook meisjes bij zijn. Jongens zijn dan het uitgangspunt, waardoor meisjes het gevoel kunnen krijgen dat ze niet goed genoeg of minder belangrijk zijn.

Wist je dat?

In verschillende landen gelden andere regels voor de taal. In Duitsland wordt bijvoorbeeld de vrouwelijke vorm gebruikt voor beroepen als je een vrouw bent, dan ben je 'schrijfster' of 'filosofe', maar in Nederland wordt juist vaak gekozen voor de mannelijke vorm om geen onderscheid te maken. Een schrijver, piloot of verpleger kan een man of een vrouw zijn. Tijdens het WK voetbal voor vrouwen in 2019 werd besloten om niet langer te spreken van het WK 'vrouwenvoetbal'. Mannen- of vrouwenvoetbal, dat bestaat niet. Je hebt amateurvoetbal en betaald voetbal. In Nederland is er trouwens ook kritiek geweest op de taal en dat heeft tot aanpassingen geleid. Zo wordt er in de trein en op stations niet langer omgeroepen: 'Beste dames en heren, jongens en meisjes,' maar klinkt het meer algemene 'Beste reizigers,' zodat iedereen zich erin kan herkennen. Ook is er veel discussie geweest over wc's. Zo zijn de poppetjes op wc-deuren wat neutraler geworden. En er kwamen vrouwtjes op verkeersborden in plaats van alleen maar mannetjes.

DISCUSSIE:

Toen de winkelketen Hema ophield met kledingrekken op te delen in jongens- en meisjeskleren, leidde dat tot veel protest. Anderen vonden het juist goed. Wat vind jij?

VERSCHIL

Maar, zo kun je je afvragen: als jongens en meisjes hetzelfde zijn en hetzelfde behandeld moeten worden, waarom zijn er dan toch bijvoorbeeld aparte jongens- en meisjesteams bij sporten, zoals voetbal, handbal en tennis? Voor jongere leeftijden is dit niet logisch: ze gymmen immers ook samen. Maar als jongens en meisjes ouder worden, ontstaat er een verschil in lichaamsbouw: mannen ontwikkelen meer spierkracht dan vrouwen en dat levert bij sport een ongelijke wedstrijd op.

De laatste jaren is er behalve voor gelijkheid juist ook weer meer aandacht voor het verschil tussen jongens en meisjes. Volgens sommigen is het niet goed dat er alleen maar juffen voor de klas staan en dat er maar weinig meesters zijn. Want zo krijgen jongens en meisjes om te beginnen niet het idee dat leraar een beroep is voor mannen en vrouwen, maar ook zouden juffen en meesters soms anders lesgeven, omdat vrouwen en mannen verschillende kwaliteiten zouden hebben. Meesters zouden jongens meer laten ravotten en meer uitdagen, terwijl juffen voorzichtiger zijn, en vaker 'ssst' of 'pas op' zeggen.

In Nederland zijn mannen en vrouwen voor de wet helemaal gelijk. Maar toch, als je kijkt naar beroepen, dan is er nog een lange weg te gaan. Nederland heeft nog nooit een vrouw als premier gehad, en de mannelijke voetballers krijgen veel meer betaald dan de vrouwen – en ook in andere beroepen is dat vaak nog zo. Als er veel vrouwen in een beroep werkzaam zijn – zoals bij leraren of verpleegkundigen – zie je helaas zelfs dat een beroep als minder belangrijk wordt gezien en dat het salaris lager is dan bij andere beroepen.

Kortom: het maakt voor de beleving van wie je bent en voor hoe je je voelt misschien niet zo veel uit of je een jongen of een meisje bent, maar er bestaan zo veel ideeën over hoe jongens en meisjes horen te zijn, dat het je toch heel erg kan beïnvloeden in je leven.

Fragment uit Stine Jensen, *Alles over wie ik ben*, Kluitman, 2021.

Dit fragment mag enkel gebruikt worden voor educatieve doeleinden en niet verder worden verspreid.